

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 15 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 3 00 D, na 1/4 strani 150 D, na 1/8 strani 75 D, na 1/16 strani 50 D, na 1/32 strani 25 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 parov, najmanj pa skupaj 5 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

č 6. Ljubljana, 31. marca 1922. Letnik XXXIX.

Obseg: Občni zbori podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo v letošnjem letu. — Podružnicam v vednost! — Poskusi z umetnimi gnojili. — Ovčja pasma v slovenskih Alpah. — Gojenje čebule iz semena. — Petindvajsetletnica Slovenskega čebelarstva. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Občni zbori podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo v letošnjem letu.

Ustanovni občni zbor Kmetijske družbe za Slovenijo, kot naslednice bivše c. kr. kmetijske družbe kranjske, se je vršil 28. aprila l. 1921. na podlagi sprejetih novih pravil na občnem zboru bivše Kmetijske družbe kranjske dne 20. maja 1920.

Na tem ustanovnem občnem zboru je bil voljen družbeni odbor, sestojč iz predsednika, dveh podpredsednikov in 18 odbornikov.

Glasom 4. odstavka § 18. so bili vsi odborniki voljeni za dobo treh let, vendar glasom družbenih pravil izstopi vsako leto en ud predsedništva in tretjina (6) odbornikov; one, ki izstopijo v prvem in drugem letu, določijo žreb.

Na letošnjem občnem zboru Kmetijske družbe za Slovenijo bo torej voliti izstopivše ude predsedništva, odnosno odbora, potom podružničnih zastopnikov (delegatov), ki imajo pravico udeležiti se občnega zbora in tamkaj glasovati ter voliti.

6. točka § 31. družbenih pravil določa, da je voliti podružnične zastopnike za družbeni občni zbor na ta način, da vsaka podružnica voli za vsakih 40 udov enega zastopnika, pri čemer je manjše število kakor 40 smatrati za polno, če dosega število 20. Število udov, ki je merodajno za volitev podružničnih zastopnikov, se ravna po številu onih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca onega leta, v katerem je družbeni občni zbor sklican.

Z ozirom na to in druga določila družbenih pravil se zaradi letošnjega občnega zbora podružnice takole pouče, oziroma obveste:

1. Podružnice naj ne čakajo na objavo svojih občnih zborov, ampak naj že v svojem prihodnjem občnem zboru volijo podružničnega zastopnika ali zastopnike za družbeni občni zbor po določilih § 31. družbenih pravil.

2. Volitev podružničnih zastopnikov (delegatov) je po družbenih pravilih ukazana in je zato veljavna, če se podružnica tudi ne drži predpisa prvega odstavka § 30., t. j., če podružnični odbor tudi v kakšni seji tega ne določi, ker je volitev samoobsebi umevna. Istotako je veljavna nova volitev podružničnega odbora, če mu je že potekla poslovna doba, ker je to tudi samoobsebi umevno, dočim je za vse druge točke dnevnega reda potreben sklep podružničnega odbora.

3. Voliti je vsekdar z glasovnicami. Pravila ne predpisujejo kakih posebnih glasovnic, zato se sme vsak ud svoje ali katerekoli druge poslužiti.

4. Voliti sme vsak pravi ud (izvzemši juridičnih oseb), če je plačal udnino pri podružnici ali naravnost glavnemu odboru v Ljubljani (§§ 6. in 11.). Vsaka podružnica more dobiti od glavnega odbora imenik svojih udov,

če ga sama nima popolnega. Nepopoln podružnični imenik udov ni merodajen in je vsakega pravega uda k volitvi pripustiti, ki se na en ali drug način izkaže, da je udnino resnično plačal za tekoče leto.

5. Nepravilno izvoljene podružnične zastopnike, če kak ud utemeljeno proti izvolitvi ugovarja, glavni odbor ne bo priznal. Dobo ugovora družbena pravila ne določajo in je vsaka nepravilna volitev neveljavna.

6. Podružnični občni zbor sme voditi in torej tudi volitev le podružnični načelnik ali njegov namestnik v podružničnem odboru, odnosno od glavnega odbora imenovani zaupnik.

7. Če podružnični načelnik ali njegov namestnik nalašč ne skliče podružničnega odbora, se ga smatra odstopivšim in si glavni odbor pridrži pravico ravnati se po § 34. družbenih pravil.

8. Vsak ud ima pravico do vpogleda v vse družbene spise in račune, kajti pri družbenem glavnem odboru ni in ne sme biti nič tajnega.

9. Dosedanjo letošnjo izvolitev podružničnih zastopnikov (delegatov), če se je zvršila pred 31. marcem, bo glavni odbor le tedaj toleriral (veljavno) spoznal, če ne bo utemeljenega ugovora od uda kake take podružnice.

Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani.

Podružnicam v vednost!

Z ozirom na razne pritožbe od strani podružnic proti nastopanju politične oblasti proti njim, kakor da so samostojna društva ali celo zadruge, je potrebno podati vodstvom podružnic potrebna pojasnila, kako jim je postopati pri svojem poslovanju.

Podružnice Kmetijske družbe za Slovenijo so bistveni obstojni deli te družbe, vsled tega delujejo splošno v okviru družbenih pravil, oziroma njih poslovnika; v ostalem so pa v svojem področju samostojne.

Ker je podružnica le obstojen del Kmetijske družbe, ni za nje ustanovitev potrebno nikakega dovoljenja od političnih oblasti (krajnega glavarstva), pač pa se mora prositi Kmetijsko družbo za ustanovitev in je vsak občni zbor in sploh vsako zborovanje družbi sporočiti.

Zborovanja podružnic, ki so vedno le gospodarskega značaja, ni treba naznanjati političnim oblastvom; taka zborovanja se vrše lahko tudi v šolskih prostorih.

Kmetijska družba in istotako njene podružnice delujejo za pospeševanje kmetijstva in med drugim posredujejo tudi za svoje ude brez dobička nakup in oddajo gospodarskih potrebščin, oziroma pridelkov, vsled tega po društvenem zakonu niso dolžne polagati računov davčnim oblastvom.

Pri tem je pa treba opozoriti vodstva podružnic, da se strogo držijo družbenih pravil in oddajajo kmetijske potrebščine edinole udom Kmetijske družbe kakortudi samo od teh sprejemajo pridelke v svrhu vnovečevanja. To posredovanje nakupa, oziroma oddaje se mora vršiti brez dobička, pri čemer si pa podružnica lahko zaračuni primeren povisek na cenah v svrhu kritja režijskih stroškov in drugih občekoristnih naprav.

Najbrže je prekršitev teh dveh določil po podružnicah dala povod političnim oblastvom, da so nastopila proti posameznim podružnicam. Prosijo se torej načelništva podružnic, da se strogo držijo teh določil.

Poskusi z umetnimi gnojili.

Če se hočemo prepričati o učinku umetnih gnojil, moramo tozadevne poskuse natanko izvršiti, in sicer najprej poizkusne površine določiti, izmeriti in zakoličiti, ves čas rašče opozovati uspevanje rastline, žetev izmeriti oziroma stehitati in primerjati z žetvijo na negnojnih parceli.

Za vsak poizkus je najbolje vzeti parcelo v obsegu 1 ar ali 100 četvornih metrov površine; na pr. parcela naj meri 10 metrov dolžine in 10 metrov širine; ali 20 metrov dolžine in 5 metrov širine itd.

Zraven poizkusne parcele, ki se gnoji z umetnim gnojilom, se mora odmeriti in zakoličiti enako velika par-

cela, ki ostane negnojena in služi za primerjavo z gnojeno parcelo.

Za kmetovalca zadostuje, če napravi poizkus samo z eno rastlino, kvečjemu z dvema, drugače ne more natančno opozovati učinka umetnih gnojil.

Pri poskusih z umetnimi gnojili spomladi prihaja v poštev pri ozimini, pšenici in rži, samo gnojenje z dušičnatim gnojilom po vrhu strni, in sicer na 1 ar po 1½ kg apnovega dušika ali, kar je še učinkovitejše, 1½ kg čilskega solitra. Fosfatna in kalijeva gnojila pri spomladnem gnojenju ozimine ne pridejo toliko v poštev.

Za jaro žito, jaro rž in pšenico, ječmen in oves rabimo 2 kg čilskega solitra ali apnovega dušika, 3 kg superfosfata in po potrebi 2 kg kalijeve soli.

Za koruzo, krompir in peso vzamemo 2 kg čilskega solitra ali apnovega dušika, 3 kg superfosfata in 2 kg kalijeve soli.

Vinograd gnojimo s 3 kg apnovega dušika ali 3 kg čilskega solitra, 4 kg superfosfata in 3 kg kalijeve soli.

Vsak kmetovalec naj začne na svojem zemljišču s takimi poizkusi, da se sam prepriča o učinku umetnih gnojil in o koristih, ki mu jih ta nudijo v njegovem gospodarstvu. Samo z zvišanjem svojih poljskih pridelkov si bo naš kmet zboljšal svoje gospodarstvo in dospel do blagostanja.

Ovčja pasma v slovenskih Alpah.

(Konec.)

Solčavsko ovčje pleme je isto kakor jezersko in ono izpod Pece tja do Velikovca. Temelj solčavski ovci je poleg prastare prvotne majhne bele slovenske ovce, predvsem bergamaška ovca, ki je prvo skoraj popolnoma izpodrinila. Ta velika skupina ovčjega plemena severno od Grintovca do Velikovca in na Štajerskem do Solčave je pa nad vsemi plemeni orjaške planinske ovčje pasme najbolj prekrizana z merinovo, od katere ima finejšo, toda manjšo množino volne, slabšo rastnost (Schnell- und Frühwüchsigkeit) in zato manjšo težo, ker je drobnejšecelična nego debelocelična bergamaška. Če ima solčavska ovca glede finejše volne prednost pred drugimi sorodnimi plemeni, gre to na rovaš edinole prekrizevanja z merino-ovco. Kakšno vpitje v Izraelu bi nastalo nad vsemi tistimi, ki hvalijo solčavsko ovco, ki pa ne poznajo njenega postanka, če bi danes priporočal požlahtnjevanje z merino-ovcami zaradi finejše volne! Tega pa ne storim, pač pa bi ne bil proti poskusu požlahtnjevanja s kako veliko ovčjo pasmo, ki ima gladko volno za izdelovanje česane volnene preje, kakršna ima edina prihodnost. Prvi ovni merino pasme so prišli okolu

l. 1735. v območje sedanje solčavske ovce. V prvih dvajsetih letih prejšnjega stoletja je grof Thurn na svojo graščino v Rišberku pri Črni na Koroškem vpeljal ponovno večje trope čistih španskih merino-ovac, kateremu zgledu so sledili njegovi sosede. Ti graščakji so dajali čiste merino-ovce svojim podložnim tlačanskim kmetom in tako se je zaplodilo v tem času okoli Pecene 6000 čistih merino-ovac, ki so se čisto naravno mešale s takrat že udomačeno bergamaško ovco v Solčavskem in sosednjem govorju. Da ni bila ta velika množina merino-ovce brez velikega vpliva na prekrižanje domače ovce, bo za vsakega umevno in odtod izvira finejše volnata solčavska ovca, ki je pa po drugi strani postala finejšecelična, zato drobnejša in manjša. Kdor bi pa hotel trditi, da je danes solčavsko ovčje pleme kaka že stanovitna ovčja pasma samazase, se pa zelo moti, saj skotevanje črnih ali lisastih jagnjet z manj ali bolj resasto in različno kakovostno volno provzroča neprestano čepčenje današnjih potomcev po Mendelovih podedovalnih zakonih, kar dokazuje mojo trditve. Še bolj bi se pa neednotnost tega plemena dalo dognati, če bi se nekaj stotin solčavskih ovac biostatistično predelala na težo, velikost, barvo in na kakovost volne, ter volnene maščobe, pri volni s posebnim ozirom na vse vrste dlake, volne in pravih las (resastih lasov), kajti solčavska ovca nima čiste volne z runom v kosmičih (gestappelter Vliess), ampak spada med ovce z mešano volno kakor bergamaška ovca. Če se potem biostatistični podatki še grafično oblikujejo, se bo našlo krivine z večimi vrhovi, krivine se bodo celo križale, kar bo tudi moje trditve o neednotnosti tega plemena prav gotovo potrdilo. Seveda je pri tem delu razlike zaradi nove sestave hromozonov upoštevati.

Sedaj nastane vprašanje, s katero pasmo je naša ovčja plemena zboljšati?

S pravim vzrejnim delom, ki pa ni lahko, se da solčavsko ovčje pleme s pomočjo podedovalne vede narediti v nekaj desetletjih samoizsebe ednotnostno. Tega se ne dá ovreči, a potreben je dobro podkovan strokovnjak, kateremu bi bilo to delo življenska zadača. Če se tega ne bo pričelo, se pa bo solčavska ovca na eno ali drugo stran naprej cepila.

Izven domovine solčavske ovce se gre pa odločiti za vpeljavo solčavske ovce ali za vpeljavo izvirne bergamaške ovce. Za katero smer se bo odločiti, je lahko odgovoriti.

Kmetuje se edinole zaradi dobička in razumen gospodar se bo odločil za ono smer, ki mu donaša večji dobiček, kar se preprosto z računom odloči. Komur se izplača ovca s finejšo volno, če je tudi manj nastriže, ter mu višji dohodek od višje cene fine volne krije vzrejo manj rastne in lažje ovce, ta se mora odločiti za solčavsko ovčje pleme, pri čemur pa mora računati na njeno cepljenje pri zarodu, kar ni degeneracija, ampak naravni pojav.

Kdor pa ne najde svojega računa samo pri višji ceni fine volne in se mu bolj izplača rediti ovčje pleme, ki da več, sicer manj fine volne, zato pa rastno, težko ovco z obilo volne, katera je zelo plodovita in mlečna, ta se pa mora odločiti za izvirno bergamaško ovco.

Tudi bergamaška ovca je prvotno slovenska. V italijanski pokrajini Bergamo žive poitalijančeni Slovenci, ali pa so bili Slovenci od Italijanov izpodrinjeni. Beseda Bergamo je italijanska spakedranka od slovenske „Bregovnata“, ki so jo Italijani najprej izpremenili v „Bregomates“ in pozneje v „Bergamo“. Bergamaške Alpe se imenujejo tudi „Orobske“, kar je le grška prelaga slovenskega izraza „breg“.

Gustav Pirc.

Gojenje čebule iz semena.

Čebulček za saditev se letos prodaja po izredno visokih cenah, vsled tega je veliko cenejše gojiti čebulo iz semena. Ker pa potrebuje čebulno seme v toplih gredicah na prostem po štiri in še več tednov preden skali in čez dva meseca preden se ga lahko presadi, bi prišle sadike prepozno na polje ali v vrt ter se letos ne bi mogle razviti do popolne čebule. Vsled tega je umestno vzgojiti si doma primerne sadike v zabožku, ker se s tem nudi mladim rastlinicam dovolj toplote, ki jo te za svoj razvoj nujno potrebujejo.

V to svrhu vzamemo navaden zabožek 10—15 cm visok, dolg in širok pa toliko, da se ga izlahka prenaša iz enega kraja v drugega. Ta zabožek napolnimo z dobro kompostno zemljo, ki jo prej presejemo, nato dobro poškopimo z mlačno vodo. Ko se voda v zemlji v toliko razleže, da zemlja ni več blatna, posejemo čebulno seme v vrste, ki so 5—6 cm vsaksebi, ter jih narahlo pokrijemo s prstjo. Zabožek pa postavimo na toplem prostoru v kuhinjo ali kje drugod v stanovanju, ter pazimo, da ostane zemlja vedno dovolj vlažna. Polivamo vedno le z mlačno vodo, da pospešimo kalitev semena.

Ko začne seme kaliti, postavimo zabožek na svetlejši prostor, da se mlade klice privadijo svetlobi. Pozneje, ko so rastlinice že bolj dorasle in je tudi zunanja spomladna toplota malo višja, privadimo mlade rastline tudi na sonce in na zunanjo toplino. Ko so rastline tako utrjene, jih presadimo na stalni prostor v dobro gnojno zemljo in pri dobrem negovanju in gnojenju smemo že v istem letu pričakovati popoln pridelek na enoletni čebuli.

Če se to delo izplača, naj dokaže sledeči račun: Iz 10 gramov čebulnega semena, ki stane 6 K, se vzgoji najmanj 1600 dobrih čebulnih rastlin. Za 1600 čebulc je pa treba dandanes plačati najmanj 90—100 K. To nam jasno dokaže rentabilnost sejanja čebulnega semena.

Petindvajsetletnica

Slovenskega čebelarkega društva.

Letos teče petindvajseto leto, odkar je pričelo delovati Slovensko čebelarkega društvo.

8. novembra l. 1897. je sklicala Kmetijska družba čebelarški shod, na katerem se je sklenilo ustanoviti čebelarkega društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani. Pravi iniciator tega zborovanja je bil tedanji tajnik Kmetijske družbe in sedanji njen predsednik g. Gustav Pirc, ki je prevzel tudi nalogo sestaviti pravila in jih potom Kmetijske družbe predložiti v potrditev. Nadalje je vodil vse predpriprave za sklicanje občnega zbora, na katerem se naj vzamejo na znanje od vlade potrjena pravila in voli novi odbor. Prvi občni zbor se je vršil 24. januarja l. 1898. v pisarni Kmetijske družbe. Prvim predsednikom je bil izvoljen dr. Frančišek Lampe, ravnatelj Marijanišča, podpredsednikom pa g. Gustav Pirc. Sklenilo se je izdajati strokovni čebelarški list kot mesečnik z naslovom „Slovenski Čebelar“, katerega uredništvo se je poverilo g. F. Rojini, nadučitelju v Šmartnem pod Šmarno goro. Prva številka je izšla koncem januarja l. 1898.

Delovanje Slovenskega čebelarkega društva se deli v pet dob, in sicer:

1. Porodna doba (1898—1904) je značilna v prvi vrsti zaradi boja, ki je bil izvojevan med starim kranjskim panjem in raznimi domačimi in tujimi sistemi in Gerstungovcem, in sicer uspešno za zadnjega. Ostalo

društveno delovanje se je osredotočilo samo pri listu. Občni zbor l. 1904. je imenoval g. Gustava Pirca častnim članom in ga izvolil društvenim predsednikom.

2. Doba čebelarških shodov in podružnic (1905—1909) se odlikuje z ustanovitvijo podružnic po deželi, za katere imata največ zaslug gg. Avgust Bukovec in Anton Likozar. Po deželi so se vršile čebelarške prireditve, tečaji, shodi, s katerimi se je širilo zanimanje za čebelarstvo. V tej dobi propada panj Gerstungovec in na njegovo mesto stopi Anten Žnidaršičev panj.

3. Doba širjenja A. Ž. panja (1910—1914) je našemu čebelarstvu prinesla glede panjev popoln prevrat, kajti čebelarji so spoznali, da je sicer za kupčijo najprimernejši originalni kranjič, toda za med pa Žnidaršičev panj. V tej smeri se od te dobe nadalje razvija naše čebelarstvo, ki je dalo Sloveniji veliko lepih čebelnjakov. Tudi zasluženih delavcev na polju čebelarstva je vedno več.

4. Vojna doba (1915—1918) je bila za čebelarstvo društvo pač tako težavna kakor za vsa slična društva. Čebelarji in sotrudniki lista so bili večinoma v vojski, od kjer se marsikateri ni več povrnil in zaraditega je moralo delovanje pri podružnicah prenehati. Odbor se je vsaj toliko trudil, da je vzdrževal list in da je priskrbeljeval čebelarjem prepotreben sladkor.

5. Povojna doba (1919—1922) je zahtevala v odboru žrtev, kakor se je to dogodilo tudi pri drugih društvih. Dolgoletni predsednik g. notar M. Hafner je odstopil in na njega mesto je bil izvoljen č. g. stolni prošt Andrej Kalan. Na prvem občnem zboru po vojni l. 1919. se je društvo preobrazilo v Čebelarstvo društvo za Slovenijo ter v svojem okrilju združilo vsa v tem območju obstoječa čebelarstva društva. Delovanje je postalo živahno, društvo ima že 99 podružnic, pa tudi že svoj blagovni oddelek, ki ima v zalogi najvažnejše čebelarске potrebščine.

To je v kratkem očitano delovanje tega za naše čebelarstvo tako važnega društva. Članarina znaša letno 50 K, za kar se dobi brezplačno list mesečnik „Slovenski Čebelar“. Priporočamo vsem onim, ki se zanimajo za čebelarstvo, da pristopijo kot udje tej koristni korporaciji.

Sedanjemu odboru pa želimo, da še dolgo vodi to društvo v smeri napredka v čebelarstvu in k dosegu cilja, ki si ga je stavilo; namreč ustanovitev lastnega „Čebelarškega doma“ in društvene čebelarške šole.

Društvu pa kličemo: V svoje okrilje zberi vse čebelarje Slovenije in njih prijatelje, izboljšaj čebelarstvo in dvigni s tem blagostanje slovenskih čebelarjev!

KMET. ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijsko-nadaljevalne šole.

V 4. številki „Kmetovalca“ smo nakratko omenili načrt za organizacijo kmetijsko-nadaljevalnih šol, ki je izšel kot priloga „Učiteljskemu Tovarišu“ v 7. štef. z dne 16. februarja t. l. Ker je ta načrt izredne važnosti za kmetijstvo samo kakortudi za kmetovalce, je umestno, da o njem malo natančneje spregovorimo.

Kmetijski svetnik g. Viljem Rohrman je najprej navedel vse korake, ki so potrebni za ustanovitev kmetijsko-nadaljevalnih šol. Snovatelji morajo biti popolnoma poučeni o vseh vprašanjih, ki so s to šolo v zvezi. Poznati morajo zakon o snovanju in uredbi kmetijsko-nadaljevalnih šol, pravilnost in učni načrt, napraviti točen seznam mladine, ki pride za to šolo v poštev. Kmetijsko-nadaljevalna šola se lahko ustanovi, če šteje najmanj 20 šoloobveznih učencev.

Za ustanovitev te šole je osnovati najprej pripravljalni odbor iz merodajnih osebnosti v okraju, izdelati je proračun stro-

škov, sklicati ustanovno zborovanje, napraviti korake za potrditev te ustanovitve in izvoliti stalni šolski odbor.

Načrt zakona o snovanju in uredbi kmetijsko-nadaljevalnih šol zastopa sledeča načela: Pouk naj bo dvoleten, vrši naj se v prvi vrsti v zimskem času in zasleduje v glavnem kmetijsko-prirodnoznanstveno smer. Istočasno je to tudi priprava za obisk strokovnih kmetijskih šol. V tem smislu delujejo tudi gospodinjstvo-nadaljevalne šole. Pouk vrše učitelji ljudskih in meščanskih šol, ki pa morajo za kmetijske predmete biti primerno usposobljeni. Take šole se ustanovijo na željo krajevnih činiteljev, posebno kmetijskih korporacij. Vrhovno vodstvo ima v rokah oblastna kmetijska uprava. Tam, kjer se je ustanovila taka šola, je obisk obvezen za vso mladino v starosti od 14. leta dalje, ki ne obiskuje kakih drugih strokovnih šol, oziroma če se ne posveti kakemu drugemu poklicu.

Stroške krijejo krajevni činitelji. Neposredna uprava pripada krajevnemu šolskemu odboru, ki predloži oblastni kmetijski upravi pravilnik in učni načrt, dalje proračun in računski zaključek in vrši sploh vse posle, ki so z upravo šole v zvezi. Pouk je za učence brezplačen.

Pravilnik za kmetijsko-nadaljevalne šole označuje učni namen, učno smer, učno dobo in učne predmete; dalje pojasnjuje vzdrževanje šole, delovanje šolskega odbora, vodstva šole, učiteljskega zbora in druge formalnosti.

Po učnem načrtu za kmetijsko-nadaljevalne tečaje traja učna doba dve leti, in sicer v 5 zimskih mesecih, to je od 15. oktobra do 15. marca, po 6 ur tedensko, ob dveh delovnikih. Predmeti pouka so: verouk, kmetijsko spisje, kmetijsko računovodstvo, kmet. prirodnoznanstvo, kmet. gospodarstvo in zadružništvo, državljanstvo in zakonodaja, ki so v tem načrtu natančno obrazloženi.

Sličen je učni načrt za gospodinjstvo-nadaljevalne tečaje na ljudskih šolah, ki predvideva sledeče učne predmete: verouk, gospodinjstvo spisje, gosp. računstvo, kmetijsko gospodinjstvo in ročna dela. Tudi tukaj je učna tvarina natanko obrazložena.

K sklepu je podanih še nekaj pojasnil in nasvetov, kako bi bilo naše ljudskošolsko učiteljstvo usposobiti za kmetijski in gospodinjški pouk na teh nadaljevalnih tečajih.

Ta načrt je obdelala in sprejela anketa kmetijskih strokovnjakov, sestavil in uredil ga je pa referent za kmetijskošolstvo pri oddelku za kmetijstvo, kmetijski svetnik g. Viljem Rohrman, ki si je s tem svojim temeljitim delom pridobil precejšnjo zaslug za rešitev tega za naše kmetijstvo tako perečega vprašanja. Še posebno hvalo si je zaslužil, da ga je obelodanil v učiteljskem strokovnem listu, s čimur bo tudi med ljudskošolskim učiteljstvom vzbudil zanimanje za te vrste pouka med kmetško mladino. Zeleti bi bilo, da se ta načrt čimprej v zakonih in tudi v praksi izvede.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Podrobna navodila k vprašanjem glej 1. številko.

Vprašanje 38. V naši občini ima več posestnikov pse-čuvaje. Tukajšnji občinski svet je sklenil od teh posestnikov, in sicer za vsakega psa pobirati po 20 K davka. Ali ima občinski svet pravico predpisovati davek na pse? (I. V. v L.)

Odgovor: Občinski odbor ima po deželnem zakonu pravico v svoji občini predpisovati davek na pse. Od tega davka so lahko izvzeti oni psi-čuvaji, ki varujejo kmetijska posestva na samem, torej psi na onih posestvih, ki so od sosednjih bivališč primerno oddaljena. Ta davek mora pa občina predložiti pokrajinski upravi (poprej deželnemu odboru) v vednost, da ta presodi, če je ta davek v skladu z določili tozadavnega deželnega zakona.

Vprašanje 39. Naš župan je brez občinskega odbora nalozil občanom davek na vino. Ali je župan upravičen sam določiti davek na vino? (M. G. v R.)

Odgovor: Župan sam ne more nikdar predpisovati kakega občinskega davka ali občinske doklade, ker so taki sklepi le tedaj veljavni, če jih sprejme občinski odbor. Če določi občinski odbor v svoji seji, da se ima uvesti v občini davek na vino, potem mora županstvo predložiti ta svet pokrajinski upravi v potrditev. Pokrajinska uprava mora namreč na to paziti, da občinski odbori ne sklenejo kaj takega, kar bi bilo protizakonito ali pa s čemer bi se občinarji preveč ne obremenili. Vaš župan je torej nepravilno postopal, če je samodsebe predpisal občinarjem davek na vino. Občinarji imajo pravico pritožiti se najprej na občinski odbor, in če bi ta ne ugodil tej pritožbi, pa na pokrajinsko upravo za Slovenijo v Ljubljani.

Vprašanje 40. Pri nas se je v zadnjih letih po njivah močno razrasla praprotna, vsled česar je nekatere njive zelo težko obdelovati. **Kako se uniči praprotna na njivah?** (F. K. v S.)

Odgovor: Praprotna na njivah se je razrasla najbrže zaradi slabega obdelovanja zemlje med vojno, s čemer se je pustilo korenike tega plevela v zemlji. Praprotna je rastlina, ki se razmnožuje s koreniki ali podzemeljskimi stebli, ki ostanejo čez zimo v zemlji in spomladi nanovo poženo. Uničiti praprotno se da na dvojen način: ali s tem, da se korenike izrujejo iz zemlje in požgejo, ali pa, da se liste že maja meseca pokosi in s tem zabrani, da se rastlina ne more razvijati. Če se to delo par let izvršuje, potem segnijo korenike praprotni v zemlji in je ta plevel s tem zatrt. Najprej pa uničite na njivah praprotno na ta način, da zemljo globoko preorjete, korenike praprotni izrujete in na to sadite okopavine: krompir, koruzo, peso itd. Z okopavanjem teh rastlin boste še med letom lahko uničili zaostale korenike v zemlji in na ta način najlažje očistili njivo tega plevela.

Vprašanje 41. Ali je umestno in priporočljivo narezati krompir za seme nadržno in ga pustiti pred saditvijo štiri tedne narezanega? **Kako je postopati pri saditvi krompirja?** (S. S. v R.)

Odgovor: Krompir za seme narezati in ga pustiti štiri tedne narezanega ni priporočljivo, ker izgubi pri tem na hranilnih snoveh, ki jih potrebujejo mlade klice pri rašči. Če se krompir nareže in pusti dlje časa na zraku, se na narezanih plasteh napravi pluti podobna snov, ki sicer deloma varuje krompir pred izhlapevanjem, ne more pa popolnoma zabraniti izgube pri razkrajanju hranilnih snovi. Zaraditega je najumestneje, če se krompir nareže šele tedaj, ko ga je posaditi in samo tako množino, kolikor se je zamore še istega dne spraviti v zemljo. Narezani kosi krompirja naj ne bodo premajhni in naj ima vsak prsamezen najmanj po dve očesi. Mlada rastlina potrebuje namreč dovolj hranilnih snovi, zaraditega se mnogo bolje razvija, če dobi v velikih kosih krompirja dovolj skroba za svojo prehrano do onega časa, dokler ne ozeleni in lahko črpa hranilne snovi iz zemlje in zraka.

Vprašanje 42. Imam več sodov, v katerih se je nahajalo janeževo žganje (janeževce), ki je bilo pripravljeno iz čistega alkohola (špirta) in janeževe esence ali olja. **Kako pripravim sod od žganja poraben za vino?** (G. E. v Z.)

Odgovor: Sodji od špirta so navadno znotraj impregnirani bodisi z limom ali pa z vodotopnim steklom, mnogokrat pa tudi zamazani samo z lojem. Take sode pripravite porabne za vino na različne načine. Najprej pa dosežete učinek, če posodo izparite z vodno soparo. V ta namen se rabi poseben parni kotel, v katerem se kuha voda, dokler ne prične vreti ter se razvijati sopara. Ta sopara se pod pritiskom napeljuje pri veliki v sode, ki leži na posebnih podlogah z veho obrnjen navzdol. Sopara gre s pritiskom v sode, prodre skozi drobne luknjice globoko v les in tukaj raztaplja vse snovi, ki so se v les vsrkale. Na ta način boste v najkrajšem času pripravili vsake sode od žganja porabne za vino. Natančnejša navodila, kako je popravljati tako posodo, dobite pa v 14. številki „Gospodarskega navodila“: „Kako se pravilno ravna z vinski posodo“.

ki ga je spisal g. B. Skalicky in se ga dobi pri Kmetijski družbi za 1 dinar.

Vprašanje 43. Moja mlada krava se je po prvem teletu že enkrat pojala. Ker pa tedaj nisem bil doma, je nisem gnal k biku in od tega časa, t. j. približno že šest mesecev, se ne poja več. Nekateri sosedi mi svetujejo, naj jo pustim zaskočiti, četudi se ne poja, da bo potem vseeno ostala breja. **Kako pripravim mlado kravo do tega, da se bo ubrežila?** (I. R. v R.)

Odgovor: Vzroki, da se Vaša krava ponovno noče pojati, so lahko različni. Morebiti je predebela, preveč opitana, morda je stalno v hlevu in se ne more sprehoditi, vzrok je lahko tudi neprimerna krma ali pa tudi kaka bolezen na spolovilih. Mogoče je pa tudi, da se krava na tihem poja, kar je seveda težko opaziti. Priporočamo Vam, da pazite na kravo, če se ji kdaj iz nožnice izceja rdečkasta sluzasta tekočina, kar lahko smatrate kot znak tihega pojanja. Tedaj jo pustite zaskočiti po biku in morda se ubreži, če ni kakega notranjega vzroka, vsled česar bi ostala krava jalova. Vzroki neplodnosti pri govedih so tako različni, da je težko določiti pravega. Ti vzroki so navedeni v 13. številki „Gospodarskega navodila“, ki se dobi pri Kmetijski družbi za 1 dinar. — Da bi pa kravo poljubno gnali k biku, četudi se ne poja, bi bilo to brezuspešno, kajti krava se nikakor ne more ubrežiti, če se ne nahaja ravno v dobi pojanja ali nekaj pred ali po njem.

Vprašanje 44. Mojemu volu je na levi strani vratu zrasla pod kožo bula, ki je tako velika, da jo komaj obseže moška roka. Ta bula se pod kožo pregiblje in ni boleča. **Kako je zdraviti podkožne bule pri govedih?** (A. K. v V.)

Odgovor: Ta bula spada v vrsto živčnih oteklin in nastane navadno pod kožo na koncu kakega živca. Njih vsebina sestoji deloma iz vezne tkanine, deloma iz živčnih nit, ki se prično v poznejšem razvoju razkrajati in gniti. Ker niso vezane ne na kožo in ne na mišičevje, pa tudi ne na kost, se pod kožo lahko pregibajo, ne da bi pri tem povzročale živalim bolečine. Zdravljenje takih bul se pospeši na ta način, da se pospeši njih dozorenje. To se doseže s toploto. Posebno domače sredstvo, ki toploto dolgo drži, so obkladki od gorke, prekuhanane lanene moke, segreti otrobi, topel zmešan krompir itd. Ko bula dovolj dozori, se sama odpre in gnoj izteče. Ker je pa navadno luknjica, iz katere se izteka gnoj, zelo majhna, se jo zveča z razkuženim nožem. Če se bula sama ne more predreti, se jo mora prerezati. Kdaj se naj pa to zgodi, ve presoditi najbolje živinozdravnik, ki da tudi potrebna navodila, kako se naj zdravi do popolnega okrevanja. Rano je dobro izpirati s kamilično vodo ali z arniko.

Vprašanje 45. Pred tednom je moja svinja skotila 4 navidezno zdrave prasičke. Tri dni po skotitvi so pujski prenehali sesati in vidno hujšajo. Opazil sem, da se jim nekatere mišice krčevito tresejo in včasih odrevene. Bolne živali kimajo z glavico, drže jo k tlom, na stran ali nazaj, cvilijo, preobračajo oči, sekajo s čeljusti in se vsled tega močno penijo. Noge jim drgetajo, dočim jih pri ležanju krčevito drže od sebe. Svinjo sem vodil k sosedovemu merjascu. **Kakšno bolezen imajo moji pujski?** (F. K. v B.)

Odgovor: Ako trdimo, da je Vaša svinja s sosedovim merjascem v ožjem sorodstvu, se gotovo ne motimo, kajti to krčevito drgetanje pujskov je živčna bolezen, ki se pokaže kot posledica plemenitve svinj v ožjem sorodstvu. Že majhno število skotevanih pujskov dokazuje naše domnevanje, da je bila svinja oplemenjena od sorodnega ji merjasca. Zoper to bolezen, ki se jako težko in počasi samaodsebe izboljšuje, ni zdravil in večina takih pujskov pogine. Tudi v primeru, da jih odgojite, Vam odločno odsvetujemo odbirati take pujske za pleme, kajti zmožnost plemenjenja je zelo majhna. Prasičke imejte na toplem in jim dajajte dobre in zadostne hrane. Ob lepem vremenu jih spuščajte na prosto, ob slabem pa jim polagajte v hlev prsti, oglja in klajnega apna. Svinjo pa peljite k

drugemu merjascu v plemenitev ali pa jo opitajte in prodajte ter kupite drugo, ki ne bo v sorodstvu s sosedovim merjascem.

P.-j.

Vprašanje 46. Posestniki, ki naši mlekarni vsak dan donajajo mleko, ne čistijo dovolj mlečne posode, vsled česar trpi stanovitnost in okusnost mleka. **Kako se najbolje čistijo mlečne posode?** (M. v Sv. R.)

Odgovor: Za stanovitnost in dober okus mleka, kakortudi za lahko in uspešno izdelovanje mlečnih izdelkov, je zelo važno zahtevati od donašalcev mleka, da svoje posode vsaj v notranjosti temeljito očistijo vseh mlečnih ostankov. V mlečni posodi se na ostankih mleka naselijo glivice, ki ga razkrajajo, okusu in vonju pozneje v posodo vlitemu mleku škodujejo ter ga naredijo za podelanje nesposobnega. Ker Vam donajajo dnevno večje množine mleka, Vam svetujemo, da sami postavite v mlekarno posodo, katero napolnite zjutraj in zvečer pri donšanju mleka z vročo 5% sodovo raztopino. Poleg tega si priskrbite krtačo, s katero se bo lahko očistilo tudi notranje kote posod. Vsakega donašalca mleka pa opozorite, da očisti v tej raztopini svojo posodo in jo še v čisti vodi izplahne. Priporočajte jim tudi, da naj postavijo doma mlečne posode odprte in poveznjene na sveži zrak, da ne postanejo zatohle. Na ta način privadite posestnike na snažno ravnanje z mlekom, ki bo v korist Vam in njim.

P.-j.

KMETIJSKE NOVICE

† **Profesor inženir Karol Portele.** Dne 4. marca tekočega leta je v Kresnu v 65. letu svoje starosti preminul dvorni svetnik inženir Karol Potele, ki si je za povzdigo vinarstva v bivši Avstriji pridobil nevenljivih zaslug. Ker leži večji del vinarških okrajev na slovenskem, oziroma hrvaškem ozemlju, to je na Primorskem in v Dalmaciji, je bilo njegovo delovanje v prvi vrsti usmerjeno na naše južne pokrajine. Posebno je bil naklonjen Kmetijski družbi kranjski, kateri je šel, kar se tiče vinarstva, v vsakem oziru na roko. To se je izkazalo ob času pomanjkanja modre galice v vojni dobi, ko je od vojaške oblasti energično zahteval in tudi dosegel zadostno množino bakra za napravo gorenjega sredstva. Namesto žvepla, ki ga v vojni ni bilo dobiti, je priskrbel sivo žveplo in salojidin. Pa tudi v drugih ozirih je pospeševal vinarstvo in priboril tej kmetijski panogi ono uvaževanje, ki ga v resnici zasluži. Dvorni svetnik Portele je bil l. 1856. rojen v Moravskem Novem mestu, pozneje je deloval na kmetijski šoli v S. Michele na Tirolskem, l. 1902. pa je bil imenovan za dvornega svetnika v kmetijskem ministrstvu na Dunaju. V pokoj je vstopil l. 1918. malo pred prevratom. Slovenski vinogradniki se bodo s hvaležnostjo spominjali tega velezasluženega moža. Lahka mu zemljica!

II. Ljubljanski velesejm se vrši od 2. do 11. septembra 1922 na prostoru pod Tivolijem. Kdor se hoče udeležiti tega sejma kot razstavljalec, se mora prijaviti „Uradu Ljubljanskega velesejma“ ob Gosposvetski cesti v Ljubljani najkasneje do **15. aprila t. l.** Opozarjamo še enkrat vse one kmetovalce, posebno pa vinogradnike, ki se hočejo udeležiti tega sejma, da se do tega roka prijavijo na gorenji urad, ki podaja vsa podrobna pojasnila in razpošilja vsem interesentom sejski red.

Vinska razstava (vinski sejm) na II. Ljubljanskem velesejmu od 2. do 11. septembra 1922. Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru je pripravljen prevzeti za to leto prireditve vinske razstave na ljubljanskem velesejmu v svoje roke, toda le za primer, če se zgledi zadostno število udeležnikov. Naprošeni so torej vsi oni gg. vinogradniki, ki se nameravajo udeležiti letošnjega vinskega sejma, da nemudoma prijavijo odseku svoj natančen naslov ter letnike in vrste vin, ki jih nameravajo razstaviti. Vinogradniki! Udeležba na vinskih sejmih je lahko najboljša in najuspešnejša reklama za naša vina, toda prireditve mora biti velikopotezna in

enotno izvedena. Le skupen, enoten nastop in stroga kontrola razstavljenega blaga nam zamore priboriti priznanje in uspehe na vinskem trgu, ki so trajne vrednosti. Vse drugo bo naši skupni stvari, našim skupnim interesom le škodovalo in ugoden utis lanske prireditve kmalu izbrisalo. Geslo nam torej mora biti: „Če se že udeležimo, mora biti udeležba častna in mora lanko prireditve v vsakem oziru prekositi!“ V tem zmislu prosimo vse p. n. vinogradnike še enkrat, da nam morebitno udeležbo na vinskem sejmu vsaj do 15. aprila t. l. naznanijo! — Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru.

Izvoz slovenskega vina v Češkoslovaško. Kot odposlanec Kmetijske družbe za Slovenijo k češkoslovaški jugoslovanski trgovinski anketi, ki se je vršila v Pragi v dneh 14., 15. in 16. t. m., sem proučil razmere na češkem vinskem trgu in zapreke, ki ovirajo izvoz našega vina v Češkoslovaško, kakortudi, kako bi bilo te ovire odstraniti. Da zamorem interesente o vsem tem osebno informirati, sklicujem sestanek interesentov za izvoz vina iz Slovenije v Celje, na dan 2. aprila ob dveh popoldnevih v „Narodni dom“. Ker je stvar zelo važna, vabim zlasti vsa vinarska, kletarska in gospodarska društva, zadruge in vinske trgovce, ki se bavijo z izvozom vina, dalje večje vinogradnike in pa tovariše-strokovnjake, da se zanesljivo udeležijo tega sestanka. Na delo, dokler je čas!

B. Skalicky.

Postopanje pri uvozu sodov iz inozemstva. Fin. minister je vsled posredovanja Kmetijske družbe za Slovenijo po zaslišanju carinskega sveta rešil, da se spremeni predpis od 13. julija 1921. in dopolni v toliko, da odslej carinarne ne bodo odpravljale na žigosanje sodov, ki prihajajo iz inozemstva, a so priglasi v povratku in žigosani z žigom države, iz katere prihajajo. Ako ne bodo imeli takih žigov ali pa so ti žigi sumljivi, se bodo sodi odpravljali v meroizkusne urade na žigosanje po gornjem predpisu.

Plemenski sejm za bibe v starosti 1½ do 2 let. V svrhu lažjega nakupa plemenskih bikov pšeničnosive pasme v starosti od 1½ do 2 let se bo vršil v sredo, 19. aprila t. l. **plemenski sejm v Št. Jurju ob juž. žel.** Nakupovali se bodo plemenski bikci za prosilce, ki so se prijavili lansko leto pri Kmetijski družbi, iz okrajev: Celje, Vransko, Sevnica in Konjice. Plačevale se bodo cene, ki so višje kakor mesarske. — Vzrejevalci lepih bikcev iz Št. Jurja, Šmarja, Planine in okolice (iz okrajev: Celje, Šmarje, Sevnica, Konjice in Laško) se vabijo, da postavijo odvišne bibe na sejm. Začetek točno ob desetih. Bikci naj so čedno osnaženi in opremljeni z živinskimi potnimi listi. — Opozarjamo, da se nameravajo te vrste plemenski sejmji obdržavati vsako leto, zaradi česar naj se dobri živinorejci v večji meri začno baviti z vzrejo prvovrstnih bikov, posebno naj gledajo na to, da izvirajo isti od dobrih molznic. — Pripominjamo, da se bo pri letošnjem sejm razdelil znesek 1000 dinarjev med štiri najboljše vzrejevalce, ki bodo prignali najlepše bikce, kot nagrada za dobro vzrejo. — Želeti bi bilo, da se prosilci za bibe udeležijo tega sejma, da se v primeru nakupa, živali takoj prevzamejo in odženo.

Oddelek za kmetijstvo v Ljubljani.

Posvetovanje živinorejskih zadrug. Oddelek za kmetijstvo v Ljubljani sklicuje za dne 9. aprila t. l. ob devetih popoldnevih **posvetovanje živinorejskih zadrug** v pingavskem in simodolskem živinorejskem ozemlju Gorenjske in Notranjske. Sestanek se vrši v posvetovalnici kmetijskega oddelka. Vabljeni so zadruge, ki želijo notranje obnovitve, da se udeležijo tega sestanka, na katerem se bo obravnaval enoten načrt za smotreno delovanje.

Delegacijo proizvajalcev čilskega solitra za Slovenijo, ki jo je lansko leto zastopal g. dipl. agr. A. Jamnik, je sedaj prevzela Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani. Namen te delegacije je, da daje vsem poljedelcem pojasnila in navodila o najpravišnji porabi vseh vrst umetnih gnojil, a posebno

onih, ki so našim zemljam najpotrebnejša, to so dušičnata. Kmetijska družba je vedno širila uporabo umetnih gnojil, ker si je v svesti, da bomo naše kmetijsko gospodarstvo dvignili edinole s pomočjo zvišanja pridelkov. To dosežemo deloma z umnim, globokim in temeljitim obdelovanjem zemlje, deloma z dobro pripravljenim hlevskim gnojem in slednjič, ker nam rastline jemljejo iz zemlje več hrane, nego jim je zamoremo vrniti z domačim gnojem, smo prisiljeni posluževati se umetnih gnojil. Ker je važno, da se kmetovalci pouče v vseh teh vprašanjih, bo Kmetijska družba brezplačno doposlala vsakemu kmetovalcu in tistim, ki se za to zanimajo, sledeče letake oziroma brošure: „Gnoj je zlato“, „Kako se rastline hranijo?“, „Kaj so umetna gnojila? Ali je potrebno dajati jih zemlji?“, „Načrt za osnivanje kmetijskih preizkuševališč“, „Čilski soliter in njegova uporaba“, „Navodilo za vršenje poizkusnega gnojenja s čilskim solitrom“. Na vsa vprašanja, ki se tičejo gnojenja in obdelovanja zemlje, daje brezplačna navodila in nasvete Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg 3.

Podružnica Limbuš-Ruše je imela 5. marca t. l. dobro obiskan občni zbor. Iz poročila načelnštva je bilo razvidno, da je povoljno delovala. Denarnega prometa je imela nad 300.000 K. S. glasno se je izvolil sledeči odbor: za načelnika: Srečko Robič; za njegovega namestnika: Alojzij Glaser starejši; za tajnika in blagajnika: Alojzij Glaser mlajši; za odbornike: Drago Harič, Drago Lingl, Ivan Rotner, Ivan Šumenjak, Simon Vodebnik in Peter Zorko; za odborniška namestnika pa: Jernej Črnko in Avgust Jamnik. Po zboru je predaval g. ing. Prekoršek o zboljšanju travnikov. Po njegovem zanimivem predavanju se je razvnel živahen razgovor o gnojenju sploh. Želi se tudi predavanje o kmetijskem knjigovodstvu. Dne 7. marca je podružnica priredila 2 tečaja za pravilno rez trsa.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—5. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Ljubljana, v nedeljo, 30. aprila 1922., ob 10. uri dopoldne v posvetovalni dvorani Kmetijske družbe za Slovenijo, Turjaški trg 3.

Radovica pri Metliki, v nedeljo, 23. aprila 1922., ob 3. uri popoldne v prostorih g. Gosenca Martina;

Solčava, v sredo, 26. aprila 1922., ob 9. uri dopoldne v društveni dvorani;

Sv. Peter-Negova, v nedeljo, 9. aprila 1922., po rani sv. maši v šoli v Negovi.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Gorenja vas nad Škofjo Loko, v nedeljo, 23. aprila 1922., v hiši načelnika Fr. Uršiča v Hotovljah št. 25, ob pol 4. uri popoldne;

Komenda, v nedeljo, 23. aprila 1922., ob 3. uri popoldne v salonu gostilne Vode v Kaplji vasi;

Lož, v nedeljo, 23. aprila 1922., ob 4. uri popoldne pri Al. Žnideršiču v Ložu;

Poljane nad Škofjo Loko, v nedeljo, 30. aprila 1922., zjutraj ob pol 8. uri v šoli;

Preserje, v ponedeljek, 17. aprila 1922., po prvi sv. maši pri Jak. Kovaču, Preserje št. 9;

Ribnica na Pohorju, v nedeljo, 23. aprila 1922., ob 9. uri dopoldne v gostilni g. Petruna Jos. v Ribnici;

Stara Loka, v nedeljo, 23. aprila 1922., ob 10. uri dopoldne v gostilni Jur. Gosar v Stari Loki;

Štrekljavec in Črešnjevce, v nedeljo, 23. aprila 1922., po sv. maši v šoli na Štrekljavcu;

Sv. Jurij v Slov. Goricah, v ponedeljek, 17. aprila 1922., po rani službi božji v gostilni g. Jos. Kranjca;

Zavrče, v ponedeljek, 17. aprila 1922., po rani službi božji v stari šoli;

Zdole, v ponedeljek, 17. aprila 1922., po prvi sv. maši v ljudski šoli na Zdolah.

Predavanja se vrše pri sledečih podružnicah:

Vnanje Gorice, 2. aprila 1922.

Ig, 9. aprila 1922.

Sv. Peter-Negova, 9. aprila 1922.

Bloke, 23. aprila 1922.

Stari trg-Lož, 23. aprila 1922.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo

v sredo, 22. februarja 1922.

Seji predseduje družbeni predsednik g. Gustav Pirc. Navzoči so podpredsednik g. Pipan ter odborniki gg.: Ažman, Bajuk, Brenčič, Černe Franc, Černe Josip, Hočevnar Franc, Hočevnar Josip, Jan, Košar, Meden, Pavlin, Skalický, Štrumbelj, Vrečko, dr. Verstovšek in družbeni tajnik in ž. Lah.

Seje se je udeležil tudi zastopnik pokrajinske uprave, šef oddelka za kmetijstvo, g. Ivan Sancin.

Svojo odstopnost sta upravičila gg. Jarc in Černagoj.

G. predsednik ob $\frac{1}{4}$ na 10 otvori sejo glavnega odbora ter ugotovi sklepčnost. Pozdravi zastopnika pokrajinske uprave, šefa oddelka za kmetijstvo, g. Ivana Sancina, ki se je odzval vabilu glavnega odbora, da prisostvuje njegovim sejam. V primeru, da bi bil zadržan, ga bo nadomeščal kmetijski svetnik g. Viljem Rohrman.

Tajnik prečita zapisnik zadnje odborove seje, poroča o izvršitvi na tej sprejetih sklepov ter poda gg. odbornikom zaželeno pojasnila. Iz teh sledi, da beograjska vlada ni ugodila prošnji družbe za podporo za cenejšo dobavo močnih krmil, kakortudi ne za znižanje prevoznine za močna krmila. Sklenilo se je, da se naj družba še enkrat obrne za posredovanje na ministrstvo za kmetijstvo.

G. predsednik je najpreje poročal, da je izdelal v prejšnji seji naročeno poročilo o bergamaški pasmi ovac, ki je pravzaprav slovenska pasma, s posebnim ozirom na njen zgodovinski razvoj. To poročilo se objavi v „Kmetovalcu“. Dalje povdarja svoje stališče glede pospeševanja ovčjereje in govedoreje, ki ne soglaša popolnoma z mnenjem drugih strokovnjakov, ki so proti uvozu plemenjakov iz inozemstva in hočejo domačo živinorejo povzdigniti samo s selekcijo brez uvoza tuje krvi.

Na Štajerskem so politične in davčne oblasti začele nastopati proti delovanju naših podružnic. Proti temu je potrebno, da Kmetijska družba zavzame svoje stališče in pojasni delovanje podružnic v okviru družbenih pravil. Podružnice morajo delovati samo s svojimi udi, da ne pridejo v konflikt s politično oblastjo.

V nekem listu se nastopa proti uporabi umetnih gnojil in močnih krmil. Opozarja, da kmetovalci vendarle pridno segajo po njih, četudi so draga. Cene so nestalne in rasejo od tedna do tedna. Na ta članek so bo primerno odgovorilo v „Kmetovalcu“. Drugi list očita družbi, da oddaja umetna gnojila dražje nego trgovci. Trgovci imajo staro blago še od lanske spomladi po nižjih cenah. Družba pa odda vse, kar naroči,

sproti. Današnje cene so pa veliko višje od lanskih, Dobička pri umetnih gnojilih družba ne išče.

Na to dovoli glavni odbor na predlog predsednika 80letnemu vpokojenemu stražmojstru Janezu Zmugi enkratno podporo v znesku 1000 K. Ta si je svoječasno pridobil velikih zaslug za povzdigo konjereje na Dolenjskem, tako da ga je občina Št. Jernej imenovala častnim članom. Sedaj pa ta velezasluženi mož trpi pomanjkanje.

Družba je energično protestirala proti novi naredbi cementiranja sodov pri izvozu vina, nakar je dobila iz Beograda odgovor, da se je protest oddal na pristojno mesto. Vlada mora podpirati izvoz vina, ne ga pa ovirati.

Sklene se vlado zainteresirati, da pošlje na jugoslovansko-češko trgovsko anketo o priliki letošnjega velesajma v Pragi, ki se vrši 14. do 16. marca, enega vinarskih strokovnjakov iz Slovenije. Kot takega je priporočati g. kmetijskega svetnika Skalického.

Družba je potom kmetijskega ministrstva vložila protest proti naredbi o prijavi in taksiranju vozov na vzmeteh, ki je imel popoln uspeh. Sedaj je ta naredba že izpremenjena in vozov na vzmeteh, ki se uporabljajo pri gospodarstvu, ni treba več prijavljati.

Ker je Kmetijska družba doznala, da je naša vlada na Češkem naročila 100 vagonov jare pšenice, je zaprosila kmetijsko ministrstvo, naj za Slovenijo nakaže 20 vagonov tega semenskega žita. G. Sancin, šef oddelka za kmetijstvo pojasni, da je za Slovenijo določenih pet vagonov, in sicer od teh 1 vagon brezplačno za revne posestnike, 4 vagoni pa po znižani ceni.

Nabava semenskega ovsa po družbi je težko izvedljiva, ker dobre vrste blaga dandanes ni dobiti.

Nadalje poroča g. predsednik, da je družba nakupila 10 vagonov žlindre, ki bo za jesensko porabo. S tem se bo ustreglo nujnemu povpraševanju naših kmetovalcev po tem gnojilu.

Družbeni poljanski dvorec bo postal pasiven, ker se drevesnica ne bo izplačala. Najbolj umestno bi bilo na tem prostoru pričeti gnojiti semena zelenjave in cvetlic. To leto bomo na tem prostoru še aktivni, prihodnje leto pa bomo gotovo pasivni, zato bo pravočasno kaj ukreniti, da poljanski dvorec ne bo družbe obremenil.

Klajno apno, ki nam ga je hotela carina visoko zacariniti, smo srečno spravili brez carine. Za salojidin in žveplo je pa bilo treba posredovanja ministra g. Puclja in kabinetnega šefa g. Štiblerja, da smo ga dobili carine prostega.

Nato pojasni delovanje uradništva Kmetijske družbe, ki si zagotovi potrebne kredite in nakupi tuje valute, ko je čas za to ugoden. Vse to pa z vednostjo predsedništva. Take manipulacije se morajo nujno izvršiti.

Šef oddelka za kmetijstvo g. Sancin pojasni proračun za pospeševanje kmetijstva, kakor je določen za tekoče leto, in prečita posfavke za posamezne panoge. Nekatero postavko so res prenziko vzete, toda dale se bodo povečati iz drugih, ki niso tako nujno potrebne. Opaža se, da so upoštewane vse panoge kmetijstva.

Odbor vzame na znanje poročilo g. šefa oddelka za kmetijstvo.

V zvezi z državnim proračunom in tam določenimi zneski za povzdigo živinoreje nastane živahna izmenjava mišljenj, kako je najbolje uporabiti te nizke postavke, da bi naša živinoreja od njih imela vendarle največ koristi. V glavnem so se izražala sledeča mnenja:

Vsote, ki so letos določene za premovanje goveje živine, se naj uporabijo za nakup plemenskih bikov. Z izbiro domače živine za pleme dosežemo lahko lepe uspehe. Ne smemo se zanašati samo na uvoz plemenskih bikov za zboljšanje našega goveda, ampak rajše si vzgojimo doma dobre plemenjake. Nekaj bikov iz inozemstva pa je potrebno, da osvežimo domačo

kri. Nabava teh je pa dandanes zelo otežkočena. Glavni cilj pri vzrejevanju živine v Sloveniji mora biti mlekarstvo, to je dobra mlečna živina. S križanjem živine dobimo dobre mlekariče. Rejska središča je v prvi vrsti podpirati.

Premovanja goveje živine so potrebna, ker tvorijo zelo uspešno vzgojno sredstvo in bodrilo za naše živinorejce. Potrebno je tudi vpeljati nekoliko plemenskih merjascev iz inozemstva, da zopet dvignemo našo prasičerejo.

V glavnem se je odbor zedinil v tem, da je uvoz plemenske živine za osveženje domače krvi neobhodno potreben, da se pa naj izvede le v manjši meri, kolikor bodo to dopuščala razpoložljiva sredstva.

Nova pravila za družbeno „kmetijsko-gospodinjstvo solo“ v Marijanišču se z nekaterimi izpremembami odobre. V kurtorij se izmed odbornikov izvoli g. Košar.

Pri popoldanskem nadaljevanju seje poroča tajnik o cenah za bergamaške ovne iz Italije, ki so tako visoke, da teh plemenskih živali ne bo lahko naročiti. Počakalo se bo na nadaljnje ponudbe.

G. predsednik poroča o bilanci za l. 1921., ki se po podanih pojasnilih odobri.

Zvišanje plač družbenim uslužbencem za l. 1922. se po predlogu g. predsednika odobri.

Tajnik poroča o blagovnem prometu ter poda gg. odbornikom željena pojasnila o posameznih predmetih: umetnih gnojilih, semenju, močnih krmilih, galici, strojih itd. Družba je od jeseni imela v zalogi, oziroma naročila 202 vagona blaga. Od te množine je oddala 140 vagonov, 52 vagonov blaga je na poti in 10 vagonov v zalogi. Na poti je tudi 10 vagonov Tomasove žlindre, po kateri naši udje tako povprašujejo.

G. predsednik pojasni nakup in oddajo modre galice. 28 vagonov jo je bilo v zalogi, 12 vagonov se jo je dokupilo. Oddajala se je udom do konci januarja t. l. po ceni 22 K. Sedaj je že vsa razprodana. Na tozadeven napad v nekem listu se je misljal primeren popravek, ki ga g. predsednik prečita.

Pri klorovem bakru (bosnapasti) se je ugotovilo, da je uspeh popolnoma zadovoljiv in da je družba storila dovolj za razširjevanje tega poceni sredstva med vinogradniki. Da pa ti ne segajo po njem, je vzrok njih konservativnost. Uspešno učinkuje tudi v sadjarstvu proti škrlupu (fuzikladiju), kodravosti na breskvah, paležu na krompirju itd. O uspehih s tem sredstvom poroča tudi g. Skalicky, ki je bil prvi, ki ga je propagiral.

Namesto, da bi se sedaj zidala baraka za skladišče, se priporoča, da se del zaloge odda v komisijo podružnicam na deželo, ki razpolagajo z večjimi prostori.

Potrdijo se nove podružnice: Muta na Dravi, Teharje pri Celju, Št. Jurij pod Kumom, Stara Loka in Godešče pri Škofji Loki, Tirna-Roviše, Radovica pri Metliki, Rečica-Nazarje, Vrzenica, Selnica in Stara Fužina. Ožive se stare podružnice Ljubljana, Lož in Boštanj. Razpravo o podružnici Vuzmetinci, ki se je razdelila v podružnici Sv. Miklavž in Sv. Bolfenk, se odloži za prihodnjo sejo.

Odbor sprejme 962 novih udov, ki so se priglasili od zadnje odborove seje.

Odbor sklene, da se dva odbornika družbe udeležita pogreba umrlega veter. nadzornika Majdiča.

Ob 4. se seja zaključuje.

LISTNICA UREDNIŠTVA

V 3. številu „Kmetovalca“ se je v spisu: „Kako se sestavljajo in sejeje travne mešanice?“ vrinila neljuba pomota, da je izostalo pri imenovanju dr. Weinzierlove knjižice: „O sestavljanju in setvi travnih mešanic“ ime prevajalca g. inž. chem. Jak. Turka, ravnatelja drž. kmetijsko-kemijskega preizkuševališča v Ljubljani, kar nam naj ta gospod blagohotno oprost.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto. Za inozemstvo 15 D. — Posamezna številka stane 50 para. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inzerat na pol strani 3⁰⁰ D, na 1/4 strani 150 D, na 1/8 strani 75 D, na 1/16 strani 50 D, na 1/32 strani 25 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par., najmanj pa skupaj 5 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo, tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 6. Ljubljana, 31. marca 1922. Letnik XXXIX

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Semena:

Seme krmilne pese, pristno severo-nemško blago, rdečo in rumeno mamutovko ali ekedorfovko, Oberndorfer in Leutewitzer po 7 dinarjev kilogram. Semensko peso je Kmetijska družba naročila naravnost od svetovnoznanega vzgojevalca Metteja iz Quedlinburga v Severni Nemčiji. Opozarjamo ude posebno na elitno vrsto (Schlossware) Oberndorfer in Leutewitzer, ki jo na podlagi večletnih poskusov kar najbolje priporočamo in ki so pod jamstvom novih nemških norm k zakonu o kontroli semena.

Semensko deteljo, nemško lucerno kakor tudi domačo, družba že sedaj oddaja svojim udom. Oddaja samo najskrbneje čiščeno seme, ki je preiskano po državnem preizkuševališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg so opremljene z izvornimi plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljatve prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredeničnosti. Najnižje tržne cene!

Pri nadrobni oddaji se računi posebej še poština in vrečica ali zavitek. Udje naj z naročanjem ne odlašajo, ker utegne družbi pičila zaloga poiti in pozneje navadno dobrega semena ni več po primernih cenah dobiti.

Seme domače ali črne detelje. Kmetijska družba je prešla med drugimi pošiljatkami tudi manjšo množino semena domače detelje iz Češkega. To blago sicer na oko ni posebno lepo, ker je lanska suša v tem oziru neugodno vplivala, poskusi pa so pokazali, da je seme glede na kaljivost in čistoto res prvovrstno. Tega semena pa je le malo in povečini bo družba mogla dodati od novo došlih množin udom še lepše blago iz Gorenjske. Podružnicam in večjim naročnikom, ki rabijo zase in za svoj okoliš cele vreče priporočamo, da — v kolikor še niso naročili — takoj naročijo ali da zahtevajo ponovnih ponudb.

Semenska trava. Družba bo oddajala svojim udom dobre semenske trave iz Nemčije in Amerike. Sedaj se je družbi posrečilo nakupiti vagon semena deset raznih žlahtnih trav. Ta pošiljatev preko Hamburga je že dospela. Družba sprejema od

udov prijave in bo naročitve točno izvršila, v kolikor bo omejena množina pač zadoščala zahtevam.

V zalogi so naslednje vrste:

rumena detelja	10.—	Din za kg
bela detelja	20.—	„ „
brezpredenični mačji rep	14.—	„ „
pasja trava	20.—	„ „
angleška ljulika, 844	9.—	„ „
angleška ljulika, 843	12.—	„ „
laška ljulika	11.—	„ „
prvovrstna travniška mešanica	12.—	„ „

Cene za semena veljajo za odjem najmanje 5 kg in se ovojnina in poština posebe računata. Ovojnina se računa po lastni ceni ter se ne sprejme nazaj, poština znaša od zavitkov do 10 kg 10 dinarjev, od 10 do 15 kg 15 dinarjev, od 15 do 20 kg 20 dinarjev. Za povzete zavitke je plačati pri predaji razen pristojbin za zavitke še pristojbino za nakaznico. Radi visokih poštinih pristojbin priporočamo udom, da si semena prilično v Ljubljani osebno kupijo. Kdor tega ne more pa naj vsaj kupnino naprej vplača potom položnice 10712 na račun Kmetijske družbe pri poštnelem ček. uradu, da si prihrani povzetnih pristojbin. Priračunati pa mora vselej k poštnini še ovojnino 3 dinarjev od vsakih 5 kg poštnega ovoja.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik z 19% dušika, z oljem prepariran, po 210 Din 100 kg, dobi se v vrečah po 75 kg.

Kalijeva sol, 42% je zopet v zalogi po Din 130 — za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosf. kisline po 180 Din 100 kilogramov z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po 185 din sto kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosfo-kislone po 140 dinarjev sto kilogramov.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosfo-rovki kisline po 140 din. sto kg.

Thomasova žlindra. Po dolgoletnem presledku je pre-jela družba zopet prvo pošiljatev Thomasove žlindre. Gnojilo vsebuje ca 18 odstotkov skupne fosforove kisline in stane z vrečami vred v nadrobni oddaji Din 220— za 100 kilogramov.

Krmila:

Bučne oljne tropine, jako dobre, sveže kakovosti, po Din 2·50 za kilogram v kolačih brez vreč.

Ogrščine cele tropine (rapsove tropine) po 2·30 Din brez vreč. Te tropine v kolačih imajo enako redilno vrednost kakor lanene tropine.

Ribja moka. Kmetijska družba ima v zalogi priljubljeno ribjo moko. Cena ribji moki je pri odjemu 100 kg v originilani vreči 8 Din za kilogram, na drobno 8·50 Din za kilogram. Opo-zarjamo na strokovni spis glede uporabe in učinka ribje moke, ki je izšel kot št. 41. Gospodarskih navodil.

Riževi otrobi, vsebujoči 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po 1·90 Din za 1 kg z vrečami.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Bakrena pasta (Bosna pasta) 3·50 Din za kg v čebrih po 50 in 100 kg. Čebri se ne računajo posebej. Najboljši strokov-njaki priporočajo nakup tega najučinkovitejšega in lahko vpo-rabljivega sredstva proti peronospori ali paležu na trti. (Glej in-serat).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na iz-biro po različnih cenah.

Eponit, s katerim se vzame vino vsak zopern okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 30 Din kilogram, poštnina in ovoj posebej.

Gumijevi trakovi, najmočnejši od trdnosti Pirelli, Milano, za vezanje trt po 100 Din kg.

Gumijeve plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 7·50 komad.

Modra galica je razprodana.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrofenol, sredstvo zoper krvavo uš, po 12·50 Din 1 kg v posodi kupca.

Rafija, majunga extrissima, razprodana.

Salojidin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zo-per oidij, trtno plesnobo, po 7 Din za 1 kg.

Škropilnice (bakrene) za trte so zopet v zalogi. Cena za komad 400 Din.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnici po 5 kg 35 Din brez poštnine.

Zveplenokislo glinó namesto galuna, kot dodatek galične-mu škropiyu, ima Kr. ujska družba v zalogi ter jo oddaja po 1 Din kilogram.

Zveplovi trakovi na juti za žvepljanje sodov, najboljši, brez arzena po 7 Din kilogram, na azbestu po 11 Din kilogram.

Želatina za čiščenje vina po 45 Din kilogram.

Žveplalniki, ročni po 70— Din za komad.

Žveplalniki, nahrbtni, po Din 300— komad.

Zveplo, dvojno rafinirano, superventilirano, 85—95 Chan-cel, 90/100% finosti; v vrečah po 50 kg po Din 4—, manjše množine po Din 4·50 za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antiavit v varstvo setev pšenice, turšice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnih po pol kilograma za 25 Din, četrt kilograma za 15 Din, osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6·25 dinarjev.

Stroji: V Zalogi so sledeči stroji:

Trierji (čistilniki) I. a po Din 1500— za komad; I. b po Din 1250— I. po Din 1850—; II. po Din 2050— za komad.

Plužni trupi AW 5 po Din 225—; AW 4 po Din 160—.

Sejalica 13 redna za 2250— Din.

Brane, raznovrstne od Din 175— do 455— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280—.

Plugi in drugi stroji dospejo v najkrajšem času.

Kose prvovrstne, so zopet v zalogi in sicer stanejo 65 cm dolge Din 13— komad; 70 cm dolge Din 14— komad; 75 cm dolge Din 14·50 komad.

Na vse denarne pošiljatev, naj se napiše, v kakšno svrto so poslani.

Vse pošiljatev grejo po povzetju, ako kupnina ni bila družbi naprej plačana. Izrecno pripomnimo, da načelno ne moremo drugače postopati, ker mora Kmetijska družba sama vse potrebščine dobaviteljem naprej plačati.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja lekarnarja Fellerja že čez 25 let priljubljena in priznana sredstva za lepoto: Fellerova „Elsa“ pomada za lice, Fellerova „Elsa“ Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštnino 32 kron) Fellerovo „Elsa“-lilijno mlečno milo, najboljše „milo lepote“ 4 kosi poštnine prosto 98 kron. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsa trg št. 333. Hrvaško.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati pol dinarja v denarju ali znakah najmanj pa skupaj Din. 5— sicer se naznanila ne objavijo.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Mlinske kamne,

sekane iz najbolje bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pisмено garancijo. Leskovšek Anton, posestnik in kamnosek, Sv. Jurij ob lužni železnici pri Celju.

Priporočila se trdnosti

Josip Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Edina tovarniška zaloga najboljših šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se do-bilo vsi posamezni deli za šivalne stroje in ko-lesa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čev-ljarje in sedlarje.

Ambrož & Groščičar,

strgarska in strojno ključavničarska delavnica, Trnovski pristan št. 32, Ljubljana. Prevzema vsakovrstna popravila kakor tudi delno nova na-ročila in sicer: poljedelske stroje, mlinske itd. ter vsa v to svrhu spadajoča dela. Vsa naročila iz-vršiva solidno in točno.

Prodaj prasiča,

50 do 60 kilogramov težkega. Josip Kristan, po-sestnik, Hlebce, pošta Lesce.

Hlode, gojzдове, trame, de-ske in drva

ponudite Lesni družbi Ilirija, Ljubljana. Kralja Petra trg št. 8 pred sodnico. Pla-čujejo se najvišje dnevne cene

Nakupimo več bukovich drv takoj ali spom-vagonov suhih ladi. Ponudbe z navedbo cene poslati Kmetijski družbi v Ljubljani.

Kupujem ržene rožičke, sušene gobe, lipov cvet in drugo lekovito bilje. —

Nudim najbolje semenje za vrti in za njivo. Trgovina semenja Tima Vladi-savtjevič, Beograd.

Brinje

hrvaško in istrsko, črno in rudače, po zmernih ce-nah prodaja I. Knez v Ljubljani, Gosposvetska c. 3.

V najem

se da zemljišče z gospodarskim in stanovanjskim poslopljem, in poljedelskim orodjem vred. Pogoji se izvedo pri župnem uradu pri Sv. Katarini, pošta Medvode.

Pohišstvo

za vse sloje dovršeno, trpežno in ceno kakor tudi vse vrste tapetniških del priporočata BRATA SEVER, Ljubljana, Gosposvetska c. 13. (Kolizej).

Star biljar

(Billard) za karambol in keglje, sistem Seiffert za oglašati, dobro ohranjen, a potreben novega pre-vlačila, prodaja cenovno kavarna Cufar v Ljubljani, Turjaški trg 6. Primerno za kako graščino ali društvo.

Pravo semensko grahoro

za zeleno krmo in vsa druga poljska in vrtna semena priporoča Josip Urbančič, trgovina s se-meni v Ljubljani, nasproti hotela Union.

Šestnajst lepo poslikanih panjev,

notranje mere 21—25—72 cm, z romiči, je na pro-daj na Selih št. 8 pri Kamniku.

Ženitna ponudba!

Mladenič 25 let, primerno izobražen, prijazen, znanjosti in vedenja, s posestvom nad 800.000 K. se želi oženiti ali priženiti k deklici ali mladi vdovi s primerami premoženjem ali kakim podjetjem. Trudoljubost, osobito miroljubnost se računa nad vse! Ponudbe je pošiljati do 15. aprila pod „Za-dovoljnost“ 333, pošto težebe Crnomelj.

Kostanjev les

prosto vagon in večje množine v gozdu kupi I. Pogačnik, Ljubljana, Dalmatinova ul. 1./I. Posre-dovalci se dobro plačajo.

Kosilni stroj

se prodaja, Tržaška cesta 22 (pri „Franceljmu“).

Semena

vseh vrst priporoča Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. — Zahtevajte cenovnik!

Išče se

gospodfčna, mlajša, poštena, izobražena, zlasti v kmetijah, gospodarstvu in kmetijstvu, iz boljše ugledne hiše za prof. dr. veleposestnika, imelca milijone vrednega posestva. Ponudbe s potrebnimi podatki sprejema uprava lista.

IVAN TURK v Ložu ima naprodaj še nekaj vagonov sladkega sena.

Cena po dogovoru.

Kupujem

žive čebele v kranjičih in roje v vsaki množini. Kdor jih ima naprodaj, prosim, da mi javi. Anton Zamer, Cebelarstvo - trgovska trdka na Javorniku, Gorenjsko.

Posestvo na prodaj

v fari Trobelno, pri cerkvi, z gostilno in pošto v hiši, pripravno tudi za trgovino, vse v dobrem stanju. Nijv za 20 mernikov posestva, travniki in gozd. Poizve se pri Anton Zlenderič, Slepček pri Mokronogu.

V službo se sprejme

enega hlapca h konjem, enega kravarja na posestvo, kjer je tudi vinska trgovina. Na slovo pove Kmetijska družba za Slovenijo v Ljubljani.

Izvrstni plugi in železni okopavač

(Reiser) se dobijo pri J. Kokot, kovaški mojster, v Račjem pri Mariboru.

Naprodaj

imam dva nova, nerabljena, srednje težka komata. Cena po dogovoru. — Ivan Selak, Dobrava, pošta Škečja.

Prvovrstna

semena

domače detelje in lucerne

jamčeno brez predejnične, krmske pese, vseh vrst trav, posebno pa pod strokovnim nadzorstvom se stavljen prvovrstno mešanico oddaja dokler traja zaloga po najnižjih cenah

Kmetijska družba za Slovenijo
v Ljubljani.

Razpis službe.

Na veleposestvu „Maksimir“ kmetijsko-gozdarske fakultete vseučilišča v Zagrebu se namesti gospodarski pristav.

Ta namestitev se izvrši ali

1. v svojstvu državnega uslužbenca v IX. činovnem razredu z vsemi pravicami in dolžnostmi državnih uradnikov (vseučilišnega pristava), ali
2. pogodbeno s prejemki, določenimi na podlagi pogodbe in z obojestransko šestmesečno odpovedjo. V tem slučaju se obojestranske pravice in dolžnosti ugotovijo s posebnim dogovorom.

Gospodarski pristav na fakultetnem posestvu dobiva stan v naravi, kurjavo, razavešljavo in deputate, kakor to določuje pravilnik za upravo fakultetnega posestva.

Prosilci za to mesto naj svoje primerno opremljene prošnje vložijo do 15. aprila t. l. na kuratorij fakultetskega posestva „Maksimir“ (Zagreb, Tvorniška ulica št. 10) in priloge potrdila:

a) o uspešno dovršeni visoki kmetijski šoli (fakulteti);
b) o doseganju praktičnem kmetijskem udejstvanju;
c) o drugem morebitnem znanju in
d) če ni državni uslužbenec, — spričevalo o neoporečnosti.

Nastop službe bi se naj izvršil čimprej. V Zagrebu, dne 10. marca 1922.

Kuratorij fakultetskega posestva „Maksimir“.

Proda se

na Dolenjskem lep prostor za zgradbo hiše, zraven velika zidana štala (hlev). Jako pripravljen prostor, v sredi prometne vasi, za kakšnega trgovca ali obrtnika. Poizve se pri lastniku Sv. Petra cesta šte. 79.

Za najvišjo ceno prevzame in plača takoj

KOSTANJEV LES

FRANC KUPNIK, Kostrivniška slatina. Podpliat pri Rogatcu.

Važno za stavbenike!

Na prodaj imamo nekaj tisoč kovanih žebeljev, dolžina 20 do 30 cm, nadalje nekaj vijakov različne dolžine in nekaj tračnega železja, 8 Konzol in 8 ledolomov (Eisbrecher).

Mirko Mally, Slov. Bistrica.

Občni zbor

Kmet. društva v Srednji vasi, r. z. z. o. z. se vrši 9. aprila 1922 ob pol 3. popoldne v združenih prostorih. 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1921. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih članov.

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

Šišenske hranilnice in posojilnice v Šiški

reg. zadruga z neomejeno zavezo

ki se vrši

dne 24. aprila 1922 zvečer ob pol 8. uri v prostorih hranilnice in posojilnice.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o poslovnem letu 1921.
2. Poročilo nadzorstva, odobrenje računskega zaključka za leto 1921.
3. Čitanje rev. poročila in ukrepi vsled istega.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Pripoznano najbolje 20

mlinske kamne

kakor tudi kamne za ročne mline in viteljne izdeluje in razpošilja v vseh velikostih

Franc Zdolšek

posestnik in izdelovatelj mlin. kamnov Št. Jurij ob južni železnici (Slovenija).

Cene zmerne! Točna postrežba!

Kmetovalci!

Skrbite za kar največje razširjenje „Kmetovalca“! Stremite za tem, da se ga lahko čita v vseh gostilnah in javnih prostorih. 30.000 nas je že v Kmetijski družbi, pa bi nas bilo lahko še enkrat več. Čim več nas bo, več bomo dosegli!

Brizgaljke proti peronospori

Kovina I ex Austria, Kovina II ex Vermoel izdeluje tovarna

„KOVINA“ d. d. Maribor

Na razpolago so vsi posamezni deli Tovarna izdeluje tudi električni napeljevalni material, kovinske izlitke vseh vrst.

Vedno ima v zalogi gole in izolirane bakrene žice, bakrene in medene cevi, plošče in palce. — Vse potrebščine za kotlarje.

Za bližajočo se pomlad in Veliko noč!

Priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenega blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cefirje, tiskanino v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, dalje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažaste robce za na glavo itd. Opozarjamo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

Veletrgovina z manufakturnim blagom

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Mestni trg št. 10.

Elektromotorje

za kmetijstvo in obrt priporoča trdka Industrijsko-električno podjetje

inž. TURNŠEK & CO. v Ljubljani

(24)

Sodna ulica št. 1.

(podružnica v Mariboru, Aleksandrova c. 44.

Edison-Saks.) — Motorji so na zalogi, so prvovrsten fabrikat in se zanje jamči.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Fellerjev „ELSAFLUID“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega, čistega in osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot blago delujoče in

zelo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in bolje delujoč nego francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z

zavrtkom in s poštino za vsakega: dvojnate ali 1 Specijalna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špec. steklenice . 168 K
24 dvojn. ali 8 špec. steklenice . 280 „
36 dvojn. ali 12 špec. steklenice . 394 „
poštine prosto na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi popust v naravi.

Razno: Elsa obliž za kurja očesa 5 K in 7-50 K; Elsa mentolni klinčić 12 K; Elsa posiljalni prašek 11 K; pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa voda za usta 36 K; Elsa kolonska voda 41 K; Elsa šumski miris 41 K; glicerin 6 in 30 K; Lysol, Lysolform 30 K; kineški čaj; Elsa mrčesni prašek 15 K; strup za podgane in miši po 8 in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg št. 333 (Hrvaško).

Sodi in **sin**

za vino, žganje, olje, mast, med petrolej

za transport in shrambo: ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič
sodarski mojster

Trnovo, Ljubljana

Isotam sprejeto se v te stroko snadaloča po pravila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna postrežba!

Gospodarska cesta: **šivalni stroji in stroji pletenje**

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezenje počuje brez plačno.

Pisalni stroji „ADLER“

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAFENRAD.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbano — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Lepota

kože, obraza, vratu, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo z razumnim negovanjem lepote. — Lekarnarju Fellerju je dospelo na tisoče priznalnih pisem iz vseh strani sveta!

„ELSA“ lilično mlečno milo najboljšo blago, najfinišje „milo lepote“, 4 kosi z zavrtkom in s poštino 98 K.

„ELSA“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, solnčne pege, zajedance, nabore itd., naredi kožo mehko, rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončca z zavrtkom in poštino 52 kron.

„ELSA“ tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd. 2 porcelanasta lončca z zavrtkom in poštino 52 K.

Prodajalci, kateri naročijo najmanj 12 kosov od posameznih predmetov, dobijo popust v naravi.

Razno: Lilično mleko 15 K; brkomaz 8 K; najfinišje Hexa puder drja Klugera v velikih originalnih škatljah 30 K; najfinišje Hexa zobni prašek v patentiranih škatljah 30 K; puder za osne v vrečkah 5 K; zobni prašek v škatljah 7 K; v vrečkah 5 K; Sachet-šišava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo 12 listkov 24 K; najfinišje parfem po 40 in 50 K močna voda za lase 58 K. Pri teh predmetih se računalo zavitek in poština posebej.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg št. 333, (Hrvaško).

Platin,
zlato in
srebro

kupuje tvrdka
I. AVGUSTIN
Dunajska c. 36

Ivan Komatič

prodajalec strojev
v Ljubljani, Gradišče
št. 11, prtiličje.

prinoroča kot dolgo
letni zastopnik znane,
dobre

kmetijske stroje
(slamozernice, mlatilnice, gepeljne, slamorezne nože) i. dr.

Tudi imam v zalogi v
Mariboru brezopratilnice
vseh velikosti od 60 l
dalje, s pocinkanim
parnim sodom.

Gepeljne in mlatilnice
se pri oddaji po dogo-
voru tudi postavlja
(montira).

Gospodarska zveza
v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika za-
loga vsa-
kovrstnih
poljedel-
skih stro-
jev.
iz najslovitejših tovarn.
Zastopstvo za parne kotle znanih
tvornic „Welsla“.

Kmetijska družba

ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje
knjige:

Zvezek	Cena K
2. Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	1.20
3. Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1.—
5. M. Kostonjavec: O užitini od vina in mesa	6.—
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	1.20
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2.80
12. Pridelovanje in razočavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju. (B. Skalický)	2.—
13. O sestavljanju in setvi travnih mešaníc. (Weinzierl-Turk)	4.—
15. Steuert - amnik: Sose- da Razumnika konje- reja	4.—
Živnozdr. Lovro Tepi- na: Podkovstvo, pouk kovačem in konjerel- cem	45.—

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice ■ v LJUBLJANI ■
registrov. zadruga z neomejeno zavozo

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **3%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu o zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 115,000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1,200.000 kron.